

на отсътствието му, или други за друга нѣкоя работа, отъ която би са ползовалъ много, ако бѣ са намѣрилъ тамъ. Освѣнъ туй въ търговията, или въ алжинъ-верина има много работи, които интересът не допушта да са казватъ на другите. Чрѣзъ това незнающи да пише и да чете самъ си, развали си интересът, като е принуденъ да си обажда работитѣ на тогозъ оногозъ. Сѣкой пакъ не ще да е въ състояние, и негли ограничениятъ кръгъ на работитѣ му не ще му допусни да си услови нарочно за това писаръ. Ако и да му допусняше даже пакъ трѣба самъ той да разбира за да знае какво върши, какво пише писарятъ му въ негово име. При туй състояние на работитѣ и при тѣзи необходими нужди отъ науката, имжтъ ли си мѣстото онѣзи оветхели и раждасъли мисли, които сѫ ги изговаряли нѣкои, като сѫказвали: »защо ми е четение, не ще станж попъ или даскаль я?!«

Още чрѣзъ учението разазватъ са на чељка умътъ и мислитѣ, изостря са паметъта му, чрѣзъ прочитанието приема понятията и мислитѣ на другите и са ползова отъ тѣхъ, чрѣзъ писване съобщава понятията си и мислитѣ си на другите.

Единъ занаятчия, като знае да чете, щѣ прочете на примѣръ въ историитѣ, че много като него занаятчии, които не сѫ знаели да четятъ, и безъ да ходятъ на рѣдовното училище, като искрадиците сѫ са научили да четятъ и чрѣзъ това знание сѫ си развили умоветѣ и сѫ си усъвѣршенствували занаетитѣ, даже и нѣкои сѫизнамѣрвали нѣщо относително за занаетитѣ. Като прочете това единъ отъ нашитѣ занаятчии, който знае да чете, ражда са съревнование въ него, че и той като чељкъ, и за него е възможно да направи това, и тѣй върви къмъ усъвѣршенствуване. Малко ли има отъ нашитѣ занаятчии и долгери, които сѫ имали и имжтѣ